

Slika iz bojišča.

Nek avstrijski topničarski nadporočnik pisal je iz Metz-a pred kratkim svoji v Ajdovščini pri Gorici živeči ženi med drugim sledeče: „Povedati Ti še moram, zakaj da Ti danes pišem in Te prosim, da bi za me molila. Pomisli, samo za en las je manjkalo, da nisem bil mrtev. Bilo je dne 26. marca t. l. ob 11. uri predpoldan, ko sedim v svoji pisarnici v pritličju vojašnice. Naenkrat zaslišim strašanski pok obenem pa tudi zagledam kamenje in prst v dvorišču na tla padati. Iz sovražnega zračnega balona bila je namreč vržena bomba, ki je samo pet metrov od mene eksplodirala. Ko bi bil sovražnik bombo le četrt sekunde preje vrgel, bi Tvoj mož sedaj ne živel več. Perva moja misel je bila: Molitvi moje žene in moje matere imam svoje življenje zahvaliti!“ Na zunaj je bilo grozno pogledati. V tleh je bila 3 metre globoka in pet metrov široka luknja. Trije vojaki so bili docela raztrgani, enega je vrglo 3 metre daleč k hišni steni, enega pa čez visoko streho. Sovražnik je najbrž mislil pri lepem vremenu dobro zadeti na krdelo vojakov (Baravcev), ki so na bližnjem vežbališču eksercirali. Toda k sreči jih ni zadel. Čuda je, da so ostale šipe moje pisarne cele, rekel bi, da je sploh bil čudež božji. Hvalim Boga za svojo rešitev in vidve storite istotako!“

Dopisi.

Iz severnega bojišča prejel je „Stajerc“ m. dr. to-le pismo: „Slavno uredništvo! Tukaj Vam pošljem nekaj slik iz bojišča, o čem ljudje gotovo radi čitajo.

Kakor bratje se pogovarjamo in si pripovedujemo nekoč v gozdu ležeči marsikatero dogodke; kako dobro da smo ukovali v marsikateri bitki kosmatega Rusa.

Ko smo naše pripovedke že skoraj končali, oglaš se še Jožef Celcar, doma iz Vukovskega dola pri Mariboru. Kaj bo le povedal? Začel je kar „s svojim prvim dnevom“, ko je bil v bitki pri Svarcavi. Kako hrabro so nastopili in hruli nad sovražnika, do katerega so prišli prvokrat dne 26. avgusta. Komaj da so našli v vas prikorakali, začeli so Rusi in vaščani (civilisti) po naših stajerskih fantih in možeh hudo streljati. A naenkrat, — tako pripoveduje Celcar — začujemo povelje za strel in začeli smo sovražnike pokati in kositi, da so bile redi mrtvih kakor trave na bujnem travniku. To je trajalo kake tričetr ure. Sedaj dojde nam naznanilo, da hoče nas sovražnik tudi še od desne strani in od zadaj prijeti. A ni se mu posrečilo. Dobim povelje, da moram z malo četico iti proti sovražniku in se tako dolgo bojevati, da bode ruski ogenj iz strojnih pušk utihnil. Obveljalo je. Tako smo s tem činom obvarovali tri čete (cuge) naše kompanije. Začel sem se nato pomikati nazaj, posamezen mož za možem tako dolgo, da je pri meni ostal še samo eden mož z imenom Joh. Plenk, doma iz Gradca. Ta mi reče: „Zdaj pa beži!“ Jaz mu odgovorim: Prvo bežiš ti, potem še-le jaz.“

Celcar se je na roki lahko ranjen vrnil k nam in tudi nekaj njegovih tovarišev se je še znašlo. Dne 27. septembra bil je odlikovan z veliko srebrno svetinjo za izkazano hrabrost na bojišču.

Kako je bilo v posameznih bitkah, se ne da povedati, to se mora doživeti.

Nekatere reči pa Vam vendar še moram povedati. . . . Bilo je na nekem griču blizu Karpat. Rusi so že iz daljave začeli na nas streljati, toda mi Stajerci se jih nismo ustrašili. Sedaj zaukaže poveljnik, da morajo iti štirje možje na sosednji grič ogledovat, kje je ravno da je in koliko je sovražnika. Tudi Celcar gre skorajž seboj. Bila je že skoraj nočna tema. Celcar naenkrat zagleda pred seboj Rusa, ki je meril s puško nanj. Naš junak urno priskoči, prime za puškino cev ter zagrmí nad Rusom: „Zdaj greš z menoj!“ Ko se je kosmatin le še

vlekel za puško, mu Celcar zatrobi: „Če ne greš, te zdrobim!“ Nato reče Rus: „Idem, hoj“. Celcar ga vpraša, če je še več Rusov tod koli, nakar mu vjetnik potrdi z „hoj“ (ja). Celcar o tej poizvedbi urno obvesti tri čete, ki so v strelskih jarkih v kratkem času vjele še 24 Rusov, kar jih je bilo več, so pa popihali.

Zanimiv je še sledeči slučaj. Nekega dne v začetku februarja dobil je Celcar povelje iti s štirimi možmi v vas Jasnjunka, kjer naj kupi mizo, klop in tudi svinjo za kakih 50 kron, da bi se v naših jarkih malo pogostili. Toda Celcar bi še tudi rad imel kakega Rusa povrh. Pred vasio pride mu neka ženska nasproti, ki ga svari: „Ne hodite v vas, ker so že Moskali v halupah (Rusi v hišah)!“ Celcar ji veli, naj se takoj vrne ter gredoč malo z roko zamahne pred tisto hišo, v kateri da so Rusi. Ženska vse rada uboga in stori, kar se ji je naročilo. Nato so previdno toda s pogumom stopali proti dotični halupi. Trije možje stopijo vsak k svojemu oknu, Celcar in še eden tovariš pa vstopita v hišo, kjer sta preplašene 3 Ruse vjela ter sprav dobro rejenim praščkom in z drugo ropotijo vred privedla h kompaniji. Imeli smo dobro večerjo, Celcar pa je dobil od g. stotnika dar 8 kron.

Ta junak se že bojuje od začetka vojske do današnjega dne pri najboljšem zdravju.

K sklepu pa še pozdravljamo iz daljnega bojišča naše ljube stariše, žene, otroke, brate sestre in vse prijatelje in znance: Franc Roj, Franc Lorbek, Johan Sprinčnik, Martin Lekešič in Martin Fras, vsi peteri doma iz St. Jakoba v Slov. gor.; Karl Fras in Anton Šantl, doma iz Vukovskega dola, ter Bruno Rospo in Johan Lach, doma iz ptujskega polja. K. u. k. Inf.-Rgmt. Nr. 47, 8. Komp. Feldpost Nr. 73.

Vojaške zadeve.

Pravice vojakov in njih svojcev.

Nadaljevanje.

Kdor je vsled ranjenja izgubil roko ali nogo, dobi 16 K mesečno.

Kdor roke ali noge ne more več rabiti in postane vsled tega nezmožen za pridobivanje življenskih pomočkov, kakor tudi, kdor je bil težko ranjen na glavi, na prsih ali na spodnjem delu telesa, tako, da je nastopila popolna in trajna oslabeitev pri opravljanju važnih življenskih organov (pridobitvena nezmožnost topot ne igra nobene vloge), dobi ravno tako 16 K mesečno.

Kdor je vsled ranjenja izgubil dvoje udnih delov ali če je oslepel na obeh očeh, ali če spoznava samo prav zelo velike predmete v najbližji bližini, ali če more razločevati samo svetlobo od teme, dobi 23 K 33 vin. mesečno.

Ravno tako kakor penzije za invalide se dobivajo tudi doklade za ranjence prvega vsakega meseca, ki mu sledi sklep superarbitracijske komisije. Doklada za ranjence se ustavi ob izselitvi iz Avstro-Ogrske ali ob smrti, plačevanje penzije za invalide pa samo z odhodom iz invalidnega stanja.

Invalidno penzijo lahko opustimo; če namreč komisija razvidi, da bo ostal vojak najbrž še dve leti pri življenju, se da mož na njegovo zahtevo lahko odpravni na (Abfertigung) namesto penzije. Odpravnina znaša štiriindvajsetkrat toliko kakor mesečna penzija, toraj za vojaka brez šarže 144 K, za prostaka 192 K, za korporala 240 K, za četovodjo 288 K in za narednika 336 K. Ker je odpravnina tako neznatna, da se ne ve, kaj bi se z njo pravzaprav počelo, je bolje prejemati penzijo. Za doklade za ranjence ne pozna zakon ne opustitve in tudi ne odpravnine.

Oskrbovanje v invalidni hiši.

Kdor je oslepel v vojaški službi ali kdor je bil težko poškodovan, tako da potrebuje posebno negovanje in paznost, ima pravico zahtevati, da ga vsprejmejo v vojaško invalidno hišo. Dotičnik doli potem preskrbo, hrano, obleko in plačo po šarži, ki jo je imel, in pa doklado za ranjence.

Kaj dobe svojci padlih tekem enega leta.

V Avstriji imamo od leta 1887. postavo, ki določa penzije za vdove in otroke padlih vojakov.

Postava dovoljuje pravico do zahteve, če je vojak umrl v vojski ali vsled vojske. Vseeno je, če je padel neposredno pred sovražnikom ali če je umrl vsled ran, ki jih je dobil v vojni, ali če je nastalo poškodovanje na drugačen način, samo če ga je zadelo v izvrševanju vojaške službe in brez lastne krivde vojaka, ali če je bila smrt posledica nalezljive, v kateremkoli službenem kraju in v bolnici dobljene bolezni, ali če je bila smrt posledica vojnih naporov.

Penzije vdov.

Visokost penzije je različna v prvih šestih mesecih po smrti in pozneje. V prvih šestih mesecih je tako visoka kakor podpora, ki jo je dobivala žena med vojno službo svojega moža; z drugimi besedami: šest mesecev se izplačuje vdovi podpora dalje, če je žena dobivala podporo. Če pa ni dobivala nobene podpore, ker je imela morda kak zaslužek, pa je ta zaslužek izgubila šele po smrti svojega moža, sme prositi potem sama še za podporo in mora jo dobiti do šestih mesecev po smrti moža.

Vdovam, ki ne morejo zahtevati nobene podpore, se takoj po smrti moža izplača za vdove določena penzija; tiste, ki dobe podporo šest mesecev po smrti moža, dobe dalje po šestih mesecih še penzijo za vdove.

Penzija je jako nizka. Znaša namreč za vdovo:

	Mesečno
vojaka brez šarže	9 — K
prostaka	12 — „
korporala	15 — „
četovodje	18 — „
narednika s plačo do 70 vin.	22 50 „
narednika z višjo plačo	30 — „
kadeta ali praporščaka	37 50 „

Velja samo prava šarža. Če je kdo samo titularni korporal, a drugače le prostak ali nadomestni rezervist, dobi vdova samo najnižjo penzijo.

Dokler je vdova popolnoma nezmožna za zaslužek in hkrati brez sredstev, dobi poleg penzije še donesek 8 K mesečno.

Zneski, ki smo jih navedli v tabeli, v postavi niso navedeni. Penzije določata namreč dve postavi, in sicer tista od 27. aprila 1887 in ona od 19. marca 1907. Starejša postava določa za letno penzijo zneske po 24, 32, 40, 48, 60, 80 in 100 goldinarjev. Novejša postava je zvišala te zneske skoraj dvakrat, torej (v kronah računano) na 72, 96, 120, 144, 180, 240, in 300 kron. Ker pa velja postava tudi za vdove dalje služočih vojakov, ki so umrli ob miru, pa hoče dovoliti vdovam vojnih žrttev višjo penzijo, je v § 24. starejšega zakona določeno: „Vdove dokazano pred sovražnikom dobljenih ran ali vsled vojnih naporov umrlih oseb dobe k normalni letni penziji še petdesetodstotno doklado.“ Dobivajo torej te vdove poleg 72, 96, 120, 144, 180, 240 in 300 kron še polovico več, in iz tega slede potem v tabeli navedeni zneski.

Popolnoma vseeno je, če ima vdova kaj dohodkov ali ne. Penzijo mora dobiti tudi, če je bogata. Če ni dobila žena nobene podpore, se prične penzija s prvim dnem meseca, v katerem je mož umrl ali v katerem ga je vojaška oblastnija proglasila za mrtvega.

Vdova pa seveda nima nobene pravice do penzije, če se neposredno pred odhodom k vojakom ni živela z možem v skupnosti (tudi če ni bila sodnijsko ločena). Če pa dokaže, da ni nje krivda, da se je končala njuna zakonska skupnost, dobi kljub temu podporo.

Dalje ne dobi vdova nikakršne penzije, če se proti možu pred ali po njegovi smrti dokaže take obdolžitve, da bi tudi on sam, če bi ne umrl, ne dobil nobene penzije, to se pravi, če je mož dokazano storil težko hudodelstvo.

(Konec prihodnjik.)

Dopisovanje z vojnimi vjetniki.

Množe se zadnji čas pisma svojcev vojnih vjetnikov, ki se pritožujejo, da tako dolgo ne dobe nobenih vesti, ali da sploh niso do-

bili še nobenega poročila, dasiravno smo jim poročali, da je dotični že v seznamu vojnih vjetnikov. Svojci si delajo pogosto nepotrebne skrbi. Pogosto pošiljajo Rusi vojne vjetnike iz enega taborišča v drugo, navadno proti izhodu. Potovanje traja navadno zelo dolgo. Zdi se, da je med vožnjo oddaja pisem prepovedana. Tudi se zdi, da je oddaja pisem vojnih vjetnikov sploh omejena. Pisma in dopisnice rabijo zelo dolgo, iz Sibirije 6 do 8 tednov, zaradi velike razdalje in dvojne cenzure, v Petrogradu in na Dunaju. Ker so ruski cenzorji preveč obremenjeni z delom, je priporočljivo, pisati samo kratke dopisnice. Marsikatero pismo se tudi konfiscira in uniči, druga pisma se izgube. O zdravstvenem stanju in bivanju posameznih vjetnikov urad ne more dobivati in dajati poročil. Pri vprašanih zadostuje navesti: ime, rojstno leto, pristojnost, šaržo, polk ali bataljon, če mogoče bojišče, kjer se je nahajal vjetnik zadnjikrat in ime in naslov vprašajočega. Če vpraša kdo za več oseb, naj zapiše zgoraj navedene podatke za vsakega na poseben listek. Kdor domneva, da je oni, za katerega vpraša, padel, ali da se nahaja v kaki naši bolnišnici, ta naj se obrne do izkazanega urada Rdečega križa, Dunaj VI, Dreihufeisengasse, na Ogrskem na Rdeči križ v Budimpešti. Vprašanja glede vojnih vjetnikov je pošiljati na skupni centralni izkazni urad, razvidnica za vojne vjetnike, Dunaj I., Jasomirgottstrasse št. 6.

Povelikonočna pridiga „Štajerčeva.“

Bilo je v tistem času, ko je moral imeti vsak „pošten državljan“ izkaznico za dobavo kosčka kruha. Skoro bi rekel, da je svet sedaj čisto narobe — na glavo postavljen. Prednekdaj je šel človek k zdravniku, ako se je preobdel kruha — posebno novopečenega — da je dobil pri njem „cegeljc“ (recept) za latinsko kuhinjo ali lekarno, a sedaj mora si priskrbeti previden gladen človek „cegeljc“ poprej, predno se kruha preobje, a kaj rečem: ž njim nasiti.

Pa kdo bi godrnjal? Postava je postava, in kdo se ji upira, ima posledice svoje mržnje in svojih dejanj sam zagovarjati.

Toda nekaj me veseli. Ko sem pretečene dni se včasih ozrl skoz okno na ulico, videl sem po isti korakati v gručah ali posamezne može, ki so v obrazu „tam kaj“ že imeli sivi mah a vendar „pušeljca“ za klobukom kakor tisti, katerim poganja še-le puh (Flaum) na mladoletnih licih. In kaj? „Juckali“ so po „štajersko“, ker sramotiti se ne puste od mladih kosti. Bili so pri naboru ali bolje rečeno: pri takozvani superarbitraciji, ki „traca“ tudi stare ljudi. Tudi plešasta glava ni izvzeta, ako se komisiji dopadeta oba plečeta! —

Vi presneti „kerlici“! Vi! Ali kako naj Vas „Štajerc“ imenuje? Povejte mu in tituliral Vas bode, kakor Vam postavno pristojta. Sicer pa le raje „po domače“!

Kdo bi si bil pred letom dni kaj takega mislil? V družbenih pogovorih in doma pri vsakdanji mizi je marsikateri možakar rekel: No, hvala Bogu, jaz sem že vsega prost, saj imam že „Abschied“ in to je dovolj. Črna vojska je itak samo na papirju, in če bi bili tudi vpoklicani, „vahtarji“ bomo krompirju v domačem revirju. —

Toda naš „domač kraj“ je dalekosežnega pomena. Naša domačija ni samo naša domača palača, hiša ali koča, temuč celokupna Avstrija, koje hišni gospodar je naš presvitli cesar.

In tega se zvesti podaniki kot udje te skupne hiše tudi vedno zavedamo. Najbolj zvest služabnik je tisti, kije poslušen „gospodarju v stiski“! Pribito je, naj pa kdo reče kar hoče hoče. —

Slišal sem te dni neko fletno kmečko ženkico izreči: „Ja, moj Bog, sedaj pa res ne vem, ali so res vsi možki že znoreli? Moj“ je že 42 let star in mi je več kot tisočkrat zatrjeval, da „ne gre“ več v vojsko, sedaj pa prinese naenkrat „cegeljc“ domu, da „gre“ na vojsko. In čisto nor je bil, vesel in korajžen kakor da bi ne bil oženjen. Moj Bog, kaki so vendar možki!

Oh, ljuba ženkica, pomiri se! Ponosna bo di, da imaš moža, ki je vreden spoznan biti ne

samo branitelj troje časti in tvojega imetja, temuč tudi časti in lastnine našega preljubljenega cesarja in celokupne domovine avstrijske.

Ljudomilega hišnega gospodarja vsak hišni ud — bodisi sorodnik ali posel spoštuje, čisla ali rad ima. Dela je vsepovsodi vedno dovolj. Večje je gospodarstvo, temveč je opravkov. Skozi teden je delo, v nedeljo počitek. A pridejo zmes tudi nepričakovani opravki vsled vremenskih ujim ali iz drugih vzrokov, ki so gospodarstvu že povzročili večjo ali manjšo škodo ali pa mu pretijo povzročiti. Neglede na delavnik ali praznik, ne oziraje se na druga razna opravila skoči takoj vsak hišni ud na tisti kraj, kamor ga kliče hišni gospodar, ki je prvi škodo ali pretečo nevarnost zapazil. Kdor bi zastojal, nevreden bi bil strehe, pod katero je dotlej bival.

In tako je sedaj v naši hiši, v naši Avstriji. Uima preti našemu skupnemu domu, uima, katera presega vse vremenske in sploh elementarne moči, kolikor jih svet pozna. Toda vsa sreča je, da je pri hiši moder, previden in občeljubljen gospodar, ki zna in tudi ve o pravem času potrebno ukreniti in svoje podložnike le tedaj izvanredno uporabiti, kadar to zahteva skrajna sila. In ti! Kako bi ne? Udani in poslušni radi slušajo naročilu svojega ljubljenega gospodarja ter pohitijo tje, kamor jim ukaže on in — tudi preteča nesreča sama. Trudapolni napori bojo morebiti preveliki, a po premaganem in dovršenem delu bode tudi zadovoljnost tem večja.

Tako toraj ženkica, zdaj pa si bodeva dobra in potolažena, ti in jaz: Ti, ker si me najbrž razumela in boš razumela tudi „juckanje“ tvojega „norega“ moža, jaz pa, ker upam, da si me razumela in da sem ti vsaj nekoliko razjasnil avstrijski „hišni red.“

Ker se je moja zadnja postna pridiga v predzadnjih besedah — če se prav spominjam — končala nekako z vragom, tedaj pa danes rečem: Z Bogom!

„Štajerc.“

Gospodarske stvari.

Izkaz živinskih kužnih bolezni, ki so bile razširjene na Štajerskem v poročevalni dobi od 20. do 27. marca 1915 oziroma o katerih se razglasa, da so ponehale:

Razširjene so:

1. Volčič na gobcu in parkljih: Okraj Deutschlandsberg: Herbersdorf. Okraj Feldbach: Gutendorf, Petzelsdorf. Okraj Mazibor: Spodnja Ložnica.

2. Vranični prisad: Okraj Brežice: Lastnič.

3. Mehurčasti izpuščaj pri konjih: Okraj Ptuj: Spuhla, Ragoznica in Zabovci.

4. Garje pri konjih: Okraj Gradec: Grambach. Okraj Maribor: Dogoše, Pobrežje, Slivnica in Cvetkovci. Okraj Brežice: Globoko, sv. Peter pod sv. Gorami.

5. Prašičja kuga: Okraj Maribor: Jarenina. Okraj Ptuj: Zetale.

6. Svinjska rudečica: Okraj Celje: Št. Pavel pri Preboldu. Okraj Feldbach: Fehring.

Ponehale so:

1. Volčič na gobcu in parkljih: Okraj Feldbach: Neustift.

2. Svinjska rudečica: Okraj Maribor: Pivola. Okraj Ptuj: Ormož in Spuhla.

C. kr. štajersko namestništvo.

Novi predpisi za mletje koruzne moke. Makimalne cene za koruzo in koruzno moko. Uradna „Wiener Zeitung“ priobčuje naredbo, ki določa, da se mora v naprej koruzo mleti tako, da se dobi iz nje 8% koruznega zdroba ter 74% koruzne moke. Na ta način bo mogoče zaloge koruze še intenzivneje izrabiti za aprovizacijo prebivalstva. Istočasno so odpravljene maksimalne cene za prodajo koruze in koruzne moke na debelo.

Nakaznice za kruh in moko. Da se množičnemu napadnemu mnenju o nakaznicah za kruh in moko (Brot- und Mehlkarten) v okom pride, opozarjamo na to, da te karte za pridobavo kruha in moke nimajo nobenega pomena, temuč da so samo nekaka kontrola, ki imajo preprečiti potrato, koje posamezni s temi živili delajo in postavnim določilom kljubujejo. Last-

nik take karte toraj ni upravičen, od trgovca ali peka terjati, da mu ta mora kruh ali moko prodati. Tozadevni obrtniki bojo toraj tudi v naprej le toliko dajali svojim odjemalcem, kolikor jim pripuščajo zaloge.

Dobava kruha in žita je reč ustanovljenih aprovizijskih komisij pri političnih oblastih I. instance, ki bodo skrbeli za dobavo pri centralnih oblastvih, ako bi zaloge v domačem okraju ne zadostovale potrebščinam posameznih občin.

Prebivalstvo se mora opozarjati, da so zaloge pšenice in koruze jako picle in da se mora posebno s zmletimi koruznimi produkti jako varčno ravnati.

Od ces. kr. namestništva.

Zastran bakrene galice. V „Slov. gosp.“ z dne 1. aprila t. l. bila je čitavi notica:

„Zastran bakrene galice. Dognano je zdaj, da bo Zveza gospodarskih zadrug v Gradcu dobila nekaj bakrene galice, toda ne približno toliko, kolikor bi je potrebovala. Galico pa bo oddala okrajnim zastopom in bo stal 1 kg 120 K. Kdor želi galico, naj se takoj oglasi pri svojem okrajnem zastopu, vendar naj ne pričakuje, da se mu bo dalo tolikor, kolikor je prijavil.“

Nato je dobil „Štajerc“ od okrajnega zastopa ptujskega obvestilo, da isti v tej zadevi vsakojakim reflektantom nikakor ne more ustreči, ker bakrene galice sploh ni več dobiti, ne od „Zveze gospodarskih zadrug v Gradcu“ in tudi ne od drugega. Vprašajte toraj pri „Slov. gosp.“ v Mariboru, če ta res ve za dobavo tega blaga!

Razglas. Komisariat za živila v Ptuj razglasuje z dnem 12. aprila 1915 pod št. 597/14, da se bodo od dne 20. aprila naprej na ptujskem glavnem trgu vsak torek in vsako sredo prodajale ribe iz Vzhodnega morja, kilogram po K 1'80 do K 2'60. Navodilo za kuhanje ali pečenje teh rib se vsakemu kupcu brezplačno izroči.

Želodje (Eicheln), o katerem smo v zadnji številki „Štajerca“ nekaj malega naznanili, mora biti, ako ga hočete doma pokrmiti ali pa prodati, dobro posušeno. Prineslo se je pa na prodaj že v jeseni nabrano želodje, ki ni bilo dovolj posušeno in deloma celo plesnjava. Ako se hoče želodje prodati, tedaj se mora samo zdravo odbrati in v krušni peči dobro posušiti, kakor to ponekod delate s sadjem. Še bolj pripravno pa je za prodajo ono želodje, ki se sedaj pod hrastovjem nabere in če je že tudi razpoknjeno in je poglalo cime, ker cime ne škodujejo vrednosti hranilnih snovi. Tudi sedaj nabrano želodje se mora pred rabo ali prodajo dobro posušiti.

Če se ima želodje porabiti doma, tedaj se mora iz posušenega narediti takozvani „šrot“, kakoršen se dela v mlinu iz koruze, in se pomešati med drugo krmo. Samo želodje krmiti se ne sme, ker se bi svinje „zažlikale“ in bi potem nehtle žreti druge piče. To velja tudi za goveda, koze in ovce.

Nadalje se da želodje, ako je kakor zrnata kava dobro opraženo (geröstet), uporabiti za kuho kave; prijeti pa se seveda mora kavinih surogatov (Franck) kakor se pridene pravi zrnati kavi.

Razne reči.

O ptujskih sejmih. Na konjski in govejski sejmi dne 6. aprila prignalo se je 120 konj in 802 goved; na svinjska sejma dne 24. in 31. marca 604 svinj.

Prihodnja konjska in govejska sejma bodeta 20. in 23. aprila t. l., prihodnja svinjska sejma pa 14. in 21. aprila t. l.

Nakup krompirja. Štajersko cesarsko namestništvo je nakupilo večjo množino krompirja za štajersko prebivalstvo. Krompir se oddaje le po vagonih pod zelo ugodnimi pogoji. Občine, zadruge in kmetijske podružnice naj koj zberejo v svojem delokrogu naročnike krompirja in naznanijo namestništvu v Gradcu, koliko da ga naročijo. Naslov za naročila je: Landeskulturinspektorat der k. k. Statthaltereien in Graz. Od tam se bo naročnikom pozneje vse potrebno glede cen in pošiljanja krompirja naznanilo.

Kdor ne potrebuje ali si ne more celega